

Insinöörimatematiikka: Usean muuttujan funktio 1

Mika Hirvensalo
mikhirve@utu.fi

Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Turun yliopisto

2026

Määritelmä

Piste $\mathbf{a}$ on funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaali maksimi, jos on olemassa sellainen pisteen $\mathbf{a}$ ympäristö $B = B(\mathbf{a}, r)$, että $f(\mathbf{a}) > f(\mathbf{x})$ aina, kun $\mathbf{x} \in B$.

Määritelmä

Piste $\mathbf{a}$ on funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaali maksimi, jos on olemassa sellainen pisteen $\mathbf{a}$ ympäristö $B = B(\mathbf{a}, r)$, että $f(\mathbf{a}) > f(\mathbf{x})$ aina, kun $\mathbf{x} \in B$.

Samoin määritellään lokaali minimi.

Määritelmä

Piste $\mathbf{a}$ on funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaali maksimi, jos on olemassa sellainen pisteen $\mathbf{a}$ ympäristö $B = B(\mathbf{a}, r)$, että $f(\mathbf{a}) > f(\mathbf{x})$ aina, kun $\mathbf{x} \in B$.

Samoin määritellään lokaali minimi. Yhteisnimitys: Lokaali ääriarvo.

Ääriarvot

Lause: Funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaaleissa ääriarvopisteissä $\mathbf{a}$ on kaikkiin suuntiin $D_{\mathbf{u}}f(\mathbf{a}) = 0$.

Ääriarvot

Lause: Funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaaleissa ääriarvopisteissä $\mathbf{a}$ on kaikkiin suuntiin $D_{\mathbf{u}}f(\mathbf{a}) = 0$. Erityisesti $\nabla f(\mathbf{a}) = 0$.

Ääriarvot

Lause: Funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaaleissa ääriarvopisteissä $\mathbf{a}$ on kaikkiin suuntiin $D_{\mathbf{u}}f(\mathbf{a}) = 0$. Erityisesti $\nabla f(\mathbf{a}) = 0$. Käsitteeseen liittyy että $\mathbf{a}$ ei ole tarkastelujoukon reunapiste.

Ääriarvot

Lause: Funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaaleissa ääriarvopisteissä $\mathbf{a}$ on kaikkiin suuntiin $D_{\mathbf{u}}f(\mathbf{a}) = 0$. Erityisesti $\nabla f(\mathbf{a}) = 0$. Käsitteeseen liittyy että $\mathbf{a}$ ei ole tarkastelujoukon reunapiste.

Kriittinen piste

Piste $\mathbf{a} \in \mathbb{R}^n$ on funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ kriittinen piste jos $\nabla f(\mathbf{a}) = 0$. Myös tässä oletetaan, että $\mathbf{a}$ ei ole tarkastelujoukon reunapiste.

Ääriarvot

Lause: Funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ lokaaleissa ääriarvopisteissä $\mathbf{a}$ on kaikkiin suuntiin $D_{\mathbf{u}}f(\mathbf{a}) = 0$. Erityisesti $\nabla f(\mathbf{a}) = 0$. Käsitteeseen liittyy että $\mathbf{a}$ ei ole tarkastelujoukon reunapiste.

Kriittinen piste

Piste $\mathbf{a} \in \mathbb{R}^n$ on funktion $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ kriittinen piste jos $\nabla f(\mathbf{a}) = 0$. Myös tässä oletetaan, että $\mathbf{a}$ ei ole tarkastelujoukon reunapiste.

Esimerkki 4.4.

(J.Lahtonen)

Vertaa:

$$f(x_0 + h) = f(x_0) + f'(x_0)h + h\epsilon_1(h)$$

Vertaa:

$$\begin{aligned}f(x_0 + h) &= f(x_0) + f'(x_0)h + h\epsilon_1(h) \\ &= f(x_0) + f'(x_0)h + \frac{1}{2}f''(x_0)h^2 + h^2\epsilon_2(h)\end{aligned}$$

Vertaa:

$$\begin{aligned}f(x_0 + h) &= f(x_0) + f'(x_0)h + h\epsilon_1(h) \\ &= f(x_0) + f'(x_0)h + \frac{1}{2}f''(x_0)h^2 + h^2\epsilon_2(h)\end{aligned}$$

$f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$

$$f(\mathbf{x}_0 + \mathbf{h}) = f(\mathbf{x}_0) + \nabla f(\mathbf{x}_0) \cdot \mathbf{h} + \|\mathbf{h}\|\epsilon_1(\mathbf{h})$$

Vertaa:

$$\begin{aligned}f(x_0 + h) &= f(x_0) + f'(x_0)h + h\epsilon_1(h) \\ &= f(x_0) + f'(x_0)h + \frac{1}{2}f''(x_0)h^2 + h^2\epsilon_2(h)\end{aligned}$$

$f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$

$$f(\mathbf{x}_0 + \mathbf{h}) = f(\mathbf{x}_0) + \nabla f(\mathbf{x}_0) \cdot \mathbf{h} + \|\mathbf{h}\|\epsilon_1(\mathbf{h})$$

Korkeamman asteen approksimaatiot?

Toisen asteen approksimaatio

$$f(\mathbf{x}_0 + \mathbf{h}) = f(\mathbf{x}_0) + \nabla f(\mathbf{x}_0) \cdot \mathbf{h} + \frac{1}{2} \mathbf{h}^T H_f(\mathbf{x}_0) \mathbf{h} + \|\mathbf{h}\|^2 \epsilon_2(\mathbf{h})$$

Toisen asteen approksimaatio

$$f(\mathbf{x}_0 + \mathbf{h}) = f(\mathbf{x}_0) + \nabla f(\mathbf{x}_0) \cdot \mathbf{h} + \frac{1}{2} \mathbf{h}^T H_f(\mathbf{x}_0) \mathbf{h} + \|\mathbf{h}\|^2 \epsilon_2(\mathbf{h}),$$

missä

$$H_f = \begin{pmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x_1 \partial x_1} & \frac{\partial^2 f}{\partial x_1 \partial x_2} & \cdots & \frac{\partial^2 f}{\partial x_1 \partial x_n} \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x_2 \partial x_1} & \frac{\partial^2 f}{\partial x_2 \partial x_2} & \cdots & \frac{\partial^2 f}{\partial x_2 \partial x_n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x_n \partial x_1} & \frac{\partial^2 f}{\partial x_n \partial x_2} & \cdots & \frac{\partial^2 f}{\partial x_n \partial x_n} \end{pmatrix}$$

on ns. Hessian matriisi.

Toisen asteen approksimaatio

$$f(\mathbf{x}_0 + \mathbf{h}) = f(\mathbf{x}_0) + \nabla f(\mathbf{x}_0) \cdot \mathbf{h} + \frac{1}{2} \mathbf{h}^T H_f(\mathbf{x}_0) \mathbf{h} + \|\mathbf{h}\|^2 \epsilon_2(\mathbf{h}),$$

missä

$$H_f = \begin{pmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x_1 \partial x_1} & \frac{\partial^2 f}{\partial x_1 \partial x_2} & \cdots & \frac{\partial^2 f}{\partial x_1 \partial x_n} \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x_2 \partial x_1} & \frac{\partial^2 f}{\partial x_2 \partial x_2} & \cdots & \frac{\partial^2 f}{\partial x_2 \partial x_n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x_n \partial x_1} & \frac{\partial^2 f}{\partial x_n \partial x_2} & \cdots & \frac{\partial^2 f}{\partial x_n \partial x_n} \end{pmatrix}$$

on ns. Hessen matriisi. Joissain kirjoissa merkitään $H(\mathbf{x}_0) = \nabla^2 f(\mathbf{x}_0)$

Määritelmä

Matriisi H on

- Positiividefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h} > 0$ aina kun $\mathbf{h} \neq 0$

Määritelmä

Matriisi H on

- Positiividefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h} > 0$ aina kun $\mathbf{h} \neq 0$
- Negatiividefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h} < 0$ aina kun $\mathbf{h} \neq 0$

Määritelmä

Matriisi H on

- Positiividefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h} > 0$ aina kun $\mathbf{h} \neq 0$
- Negatiividefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h} < 0$ aina kun $\mathbf{h} \neq 0$
- Indefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h}$ saa sekä positiivisia että negatiivisia arvoja.

Määritelmä

Matriisi H on

- Positiividefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h} > 0$ aina kun $\mathbf{h} \neq 0$
- Negatiividefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h} < 0$ aina kun $\mathbf{h} \neq 0$
- Indefiniitti, jos $\mathbf{h}^T H \mathbf{h}$ saa sekä positiivisia että negatiivisia arvoja.

Termit positiivisemidefiniitti ja negatiivisemidefiniitti tarkoittavat, että $\mathbf{h}^T H \mathbf{h}$ voi olla nolla vaikka $\mathbf{h} \neq 0$, mutta H ei ole indefiniitti.

Lause

Jos funktion f kriittisessä pisteessä $\mathbf{x}_0$ Hessian matriisi $H_f(\mathbf{x}_0)$ on

- positiividefiniitti, on piste lokaali minimi

Lause

Jos funktion f kriittisessä pisteessä $\mathbf{x}_0$ Hessen matriisi $H_f(\mathbf{x}_0)$ on

- positiividefiniitti, on piste lokaali minimi
- negatiividefiniitti, on piste lokaali maksimi

Lause

Jos funktion f kriittisessä pisteessä $\mathbf{x}_0$ Hessen matriisi $H_f(\mathbf{x}_0)$ on

- positiividefiniitti, on piste lokaali minimi
- negatiividefiniitti, on piste lokaali maksimi
- indefiniitti, on piste satulapiste

Lause

Jos funktion f kriittisessä pisteessä $\mathbf{x}_0$ Hessen matriisi $H_f(\mathbf{x}_0)$ on

- positiividefiniitti, on piste lokaali minimi
- negatiividefiniitti, on piste lokaali maksimi
- indefiniitti, on piste satulapiste

Jos Hessen matriisi on semidefiniitti, ei ääriarvon laatu selviä tällä tavalla.

Todistuksen idea:

$$f(\mathbf{x}_0 + \mathbf{h}) = f(\mathbf{x}_0) + \underbrace{\nabla f(\mathbf{x}_0) \cdot \mathbf{h}}_0 + \frac{1}{2} \mathbf{h}^T H_f(\mathbf{x}_0) \mathbf{h} + \|\mathbf{h}\|^2 \epsilon_2(\mathbf{h})$$

Lause

Jos funktion f kriittisessä pisteessä $\mathbf{x}_0$ Hessen matriisi $H_f(\mathbf{x}_0)$ on

- positiividefiniitti, on piste lokaali minimi
- negatiividefiniitti, on piste lokaali maksimi
- indefiniitti, on piste satulapiste

Jos Hessen matriisi on semidefiniitti, ei ääriarvon laatu selviä tällä tavalla.

Todistuksen idea:

$$f(\mathbf{x}_0 + \mathbf{h}) = f(\mathbf{x}_0) + \underbrace{\nabla f(\mathbf{x}_0) \cdot \mathbf{h}}_0 + \frac{1}{2} \mathbf{h}^T H_f(\mathbf{x}_0) \mathbf{h} + \|\mathbf{h}\|^2 \epsilon_2(\mathbf{h}),$$

Definiittisyyden selvittäminen

Symmetrinen matriisi on diagonalisoituva

Definiittisyyden selvittäminen

Symmetrinen matriisi on diagonalisoituva
Sylvesterin kriteeri

Definiittisyyden selvittäminen

Symmetrinen matriisi on diagonalisoituva

Sylvesterin kriteeri

Esimerkkejä

Avaruudessa $\mathbb{R}^2$

Jos $G : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ ja sen osittaisderivaatat ovat jatkuvia ja $G(x_0, y_0) = 0$ sekä $\frac{\partial}{\partial y} G(x_0, y_0) \neq 0$, niin on olemassa funktio f , jonka derivaatta on jatkuva ja pisteen (x_0, y_0) sisältävä suorakulmio, jossa $G(x, y) = 0 \Leftrightarrow y = f(x)$.

Avaruudessa $\mathbb{R}^2$

Jos $G : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ ja sen osittaisderivaatat ovat jatkuvia ja $G(x_0, y_0) = 0$ sekä $\frac{\partial}{\partial y} G(x_0, y_0) \neq 0$, niin on olemassa funktio f , jonka derivaatta on jatkuva ja pisteen (x_0, y_0) sisältävä suorakulmio, jossa $G(x, y) = 0 \Leftrightarrow y = f(x)$.

Lisäksi

$$f'(x_0) = -\frac{\frac{\partial}{\partial x} G(x_0, y_0)}{\frac{\partial}{\partial y} G(x_0, y_0)}$$

Avaruudessa $\mathbb{R}^n$

Jos $G : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ ja sen osittaisderivaatat ovat jatkuvia ja $G(\mathbf{x}_0) = 0$ sekä $\frac{\partial}{\partial x_j} G(\mathbf{x}_0) \neq 0$, niin on olemassa differentioituva funktio g ja pisteen $\mathbf{x}_0$ sisältävä suorakulmio, jossa $G(\mathbf{x}) = 0 \Leftrightarrow x_j = g(x_1, \dots, x_{j-1}, x_{j+1}, \dots, x_n)$

Avaruudessa $\mathbb{R}^n$

Jos $G : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ ja sen osittaisderivaatat ovat jatkuvia ja $G(\mathbf{x}_0) = 0$ sekä $\frac{\partial}{\partial x_j} G(\mathbf{x}_0) \neq 0$, niin on olemassa differentioituva funktio g ja pisteen $\mathbf{x}_0$ sisältävä suorakulmio, jossa $G(\mathbf{x}) = 0 \Leftrightarrow x_j = g(x_1, \dots, x_{j-1}, x_{j+1}, \dots, x_n)$ Lisäksi

$$\frac{\partial g}{\partial x_k} = - \frac{\frac{\partial}{\partial x_k} G}{\frac{\partial}{\partial x_j} G}$$

Avaruudessa $\mathbb{R}^n$

Jos $G : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ ja sen osittaisderivaatat ovat jatkuvia ja $G(\mathbf{x}_0) = 0$ sekä $\frac{\partial}{\partial x_j} G(\mathbf{x}_0) \neq 0$, niin on olemassa differentioituva funktio g ja pisteen $\mathbf{x}_0$ sisältävä suorakulmio, jossa $G(\mathbf{x}) = 0 \Leftrightarrow x_j = g(x_1, \dots, x_{j-1}, x_{j+1}, \dots, x_n)$ Lisäksi

$$\frac{\partial g}{\partial x_k} = -\frac{\frac{\partial}{\partial x_k} G}{\frac{\partial}{\partial x_j} G}$$

Toisin: Jos jokin gradientin ∇G koordinaateista $\frac{\partial G}{\partial x_j}(\mathbf{x}_0)$ on $\neq 0$, voidaan G :n j :s koordinaatti esittää muiden differentioituvana funktiona pisteen $\mathbf{x}_0$ sisältävässä suorakulmiossa

Avaruudessa $\mathbb{R}^n$

Jos $G : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ ja sen osittaisderivaatat ovat jatkuvia ja $G(\mathbf{x}_0) = 0$ sekä $\frac{\partial}{\partial x_j} G(\mathbf{x}_0) \neq 0$, niin on olemassa differentioituva funktio g ja pisteen $\mathbf{x}_0$ sisältävä suorakulmio, jossa $G(\mathbf{x}) = 0 \Leftrightarrow x_j = g(x_1, \dots, x_{j-1}, x_{j+1}, \dots, x_n)$ Lisäksi

$$\frac{\partial g}{\partial x_k} = -\frac{\frac{\partial}{\partial x_k} G}{\frac{\partial}{\partial x_j} G}$$

Toisin: Jos jokin gradientin ∇G koordinaateista $\frac{\partial G}{\partial x_j}(\mathbf{x}_0)$ on $\neq 0$, voidaan G :n j :s koordinaatti esittää muiden differentioituvana funktiona pisteen $\mathbf{x}_0$ sisältävässä suorakulmiossa

Määritelmä

Joukko $S = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n \mid G(\mathbf{x}) = 0\}$ on *säännöllinen (sileä)* pisteessä $\mathbf{a} \in S$, jos $\nabla G(\mathbf{a}) \neq 0$.

Tangenttiavaruus

Huom. ∇G on kohtisuorassa pintaan $G(\mathbf{x}) = 0$ nähden.

Tangenttiavaruus

Huom. ∇G on kohtisuorassa pintaan $G(\mathbf{x}) = 0$ nähden.

Määritelmä

Pinnan $S = \{\mathbf{x} \mid G(\mathbf{x}) = 0\}$ *tangenttiavaruus* T pisteessä $\mathbf{a}$ koostuu niistä vektoreista $\mathbf{x} - \mathbf{a}$, jotka ovat kohtisuorassa gradienttiin $\nabla G(\mathbf{a})$, nähden:

$$T = \{\mathbf{x} \mid \nabla G(\mathbf{a}) \cdot (\mathbf{x} - \mathbf{a}) = 0\}.$$

Esimerkki 4.26

(J. Lahtonen)

Esimerkki 4.26

(J. Lahtonen)

Yksi side-ehto

Pinnan $G(\mathbf{x}) = 0$ säännöllisissä pisteissä funktion f ääriarvo toteuttaa yhtälön

$$\nabla f = \lambda \nabla G$$

Esimerkki 4.26

(J. Lahtonen)

Yksi side-ehto

Pinnan $G(\mathbf{x}) = 0$ säännöllisissä pisteissä funktion f ääriarvo toteuttaa yhtälön

$$\nabla f = \lambda \nabla G$$

Monta side-ehtoa

Ehdot $G_1(\mathbf{x}) = 0, \dots, G_m(\mathbf{x}) = 0$ voidaan koota yhdeksi funktioksi

$$G : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m, G(\mathbf{x}) = (G_1(\mathbf{x}), \dots, G_m(\mathbf{x}))$$

ja side-ehdot yhdessä: $G(\mathbf{x}) = \mathbf{0}$

Säännöllisyys

Voidaanko monta muuttujaa "ratkaista" muiden avulla ?

Säännöllisyys

Voidaanko monta muuttujaa "ratkaista" muiden avulla ?
Mietintöä varten korvataan G Frechet'n derivaatalla DG jossakin pisteessä.

Säännöllisyys

Voidaanko monta muuttujaa "ratkaista" muiden avulla ?
Mietintöä varten korvataan G Frechet'n derivaatalla DG jossakin pisteessä. Tätä edustaa Jacobin matriisi

$$J_G = \begin{pmatrix} \nabla G_1 \\ \vdots \\ \nabla G_m \end{pmatrix}$$

ja tarkastellaan yhtälön $G(\mathbf{x}) = \mathbf{0}$ sijasta yhtälöä

$$J_G \mathbf{x} = \mathbf{0}$$

Lineaarinen yhtälöryhmä

Olkoon $m < n$. Jos A on $m \times n$ matriisi, millainen on yhtälöryhmän

$$\begin{pmatrix} A_{11} & A_{12} & \cdots & A_{1n} \\ A_{21} & A_{22} & \cdots & A_{2n} \\ \cdots & \cdots & \ddots & \cdots \\ A_{m1} & A_{m2} & \cdots & A_{mn} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{pmatrix}$$

Ratkaisujoukko?

Lineaarinen yhtälöryhmä

Olkoon $m < n$. Jos A on $m \times n$ matriisi, millainen on yhtälöryhmän

$$\begin{pmatrix} A_{11} & A_{12} & \cdots & A_{1n} \\ A_{21} & A_{22} & \cdots & A_{2n} \\ \cdots & \cdots & \ddots & \cdots \\ A_{m1} & A_{m2} & \cdots & A_{mn} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{pmatrix}$$

Ratkaisujoukko? m yhtälöä n , muuttujaa.

Lineaarinen yhtälöryhmä

Olkoon $m < n$. Jos A on $m \times n$ matriisi, millainen on yhtälöryhmän

$$\begin{pmatrix} A_{11} & A_{12} & \cdots & A_{1n} \\ A_{21} & A_{22} & \cdots & A_{2n} \\ \cdots & \cdots & \ddots & \cdots \\ A_{m1} & A_{m2} & \cdots & A_{mn} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{pmatrix}$$

Ratkaisujoukko? m yhtälöä n , muuttujaa. Milloin voidaan $n - m$ muuttujaa esittää m muuttujan avulla?

Lineaarinen yhtälöryhmä

Olkoon $m < n$. Jos A on $m \times n$ matriisi, millainen on yhtälöryhmän

$$\begin{pmatrix} A_{11} & A_{12} & \cdots & A_{1n} \\ A_{21} & A_{21} & \cdots & A_{2n} \\ \cdots & \cdots & \ddots & \cdots \\ A_{m1} & A_{n2} & \cdots & A_{mn} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{pmatrix}$$

Ratkaisujoukko? m yhtälöä n , muuttujaa. Milloin voidaan $n - m$ muuttujaa esittää m muuttujan avulla?

Vastaus: Kun matriisi on täysiasteinen $\Leftrightarrow$ matriisin rivit tai sarakkeet ovat lineaarisesti riippumattomat.

Määritelmä

$\mathbf{a} \in \mathbb{R}^m$ on funktion $G : \mathbb{R}^m \rightarrow \mathbb{R}^n$ säännöllinen piste, jos Jacobin matriisi $J_G(\mathbf{a})$ on täysiasteinen.

Määritelmä

$\mathbf{a} \in \mathbb{R}^m$ on funktion $G : \mathbb{R}^m \rightarrow \mathbb{R}^n$ säännöllinen piste, jos Jacobin matriisi $J_G(\mathbf{a})$ on täysiasteinen.

Lause (Lagrangen kertoimet)

Jos funktioiden $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ ja $G : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ osittaisderivaatat ovat jatkuvia, ja piste $\mathbf{a}$ on funktion f ääriarvo joukossa $\{\mathbf{x} \mid G(\mathbf{x}) = \mathbf{0}\}$ ja $\mathbf{a}$ on G :n säännöllinen piste, niin tällöin on olemassa vakiot $\lambda_1, \dots, \lambda_m$ joille pätee

$$\nabla f(\mathbf{a}) = \lambda_1 \nabla G_1(\mathbf{a}) + \dots + \lambda_m \nabla G_m(\mathbf{a}).$$